

CLAES, Désiré, onderwijzer, taal- en letterkundige (Neerlinter 26 december 1836 - Namen 7 maart 1910).

Studeerde voor onderwijzer aan de normaalschool te Lier, waar hij Jan van Beers als leraar had; ruim 40 jaar werkzaam bij het onderwijs te Antwerpen en te Tienen en aan het atheneum te Hasselt en te Namen. In 1888 lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde (werkend lid in 1895). Bij zijn overlijden was hij voorzitter van de Zuidnederlandsche Maatschappij van Taalkunde en lid van het hoofdbestuur (sedert 1898) van het Davidsfonds en waarnemend voorzitter ervan. Hij behoort tot de falanx van verdienstelijke schoolmannen die in het midden van de negentiende eeuw de taak opvatten onze taal onder het volk in ere te herstellen, vooral op het gebied van de letterkunde. In 1891 verschenen zijn *Gemengde Taal- en Letterkundige Aanmerkingen* (Gent), bestemd voor studenten en jonge schrijvers. „Moge het velen nuttig zijn en ons taal- en letterveld van onkruid zuiveren!” schrijft hij in de inleiding. In dit werkje over taalzuivering stond hij op een eng Vlaams standpunt. Terwijl Vlaamse taalgeleerden uit zijn tijd, die geschoold waren in de Nederlandse taalwetenschap, vasthielden aan de volgens hen zo onmisbare taaleenheid, waarvoor het algemeen Nederlands (gegroeid in [Noord- en Zuid-] Holland) de toon zou aangeven, trad hij op voor het recht van het Zuiden, dat evengoed als het Noorden diende bij te dragen tot de gemeenschappelijke taalschat en dat bij de taalregeling evenzeer recht van spreken had. Hij verdedigde dat standpunt hartstochtelijk en zeer scherp in de pennestrijd omstreeks 1900 met H. Meert (die kritiek had uitgeoefend op zijn *Aanmerkingen*) en later in de schoot van de Vlaamse Academie tegen Willem de Vreese en tegen het *Woordenboek der Nederlandsche Taal*, dat volgens hem het Zuidnederlands niet tot zijn recht liet komen (z. o.m. van D. Claes, *De onkruidkunde van H. Meert gewikt en gewogen*, 1899). Hij bestreed ook de zgn. „vereenvoudigde spelling” (Kollewijn). In dit perspectief wilde hij zelfs regionale Vlaamse woorden propageren, inzonderheid Hagelandse (vgl. zijn *Bijvoegsel bij het Hagelands Idioticon van Tuerlinckx*, 1904). Ook in zijn literair werk beoefende hij het hekelvers (o.a. ondertekend als E. Caerdistels) om taaltoestanden aan te klagen (vgl. het gedicht *Bewaar ons Dietschland, Sire!*, 1889 of de *Tien Geboden van den Vlaming*, 1901).

LITERATUUR: *Bibliografie*, in *Jaarboek van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1896, p. 99-102 en 1905, p. 240-242); - J. Muyltermans, *D. Claes herdacht*, in *Jaarboek van de Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde* (1919-'20, p. 206-244); - R. Haeseryn, *De Pennetwist om het Algemeen Nederlands in België omstreeks 1900*, in *Taal en Tongval*, jg. 11 (1959, p. 84-91).